

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/11, 119/14 i 93/16), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2018. godine donijela

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Program preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2018. godinu, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo hrvatskih branitelja aktom, klase: 500-01/18-05/1, urbroja: 522-08-18-5 od 13. veljače 2018. godine

2. Za provođenje Programa iz točke 1. ovog Zaključka zadužuju se Ministarstvo hrvatskih branitelja i Ministarstvo zdravstva, u skladu s propisanim djelokrugom.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK VLADE

mr. sc. Andrej Plenković

OBRAZLOŽENJE

Temeljem smjernica stručnih timova angažiranih na donošenju Nacionalne strategije za zaštitu i očuvanje zdravlja hrvatskih branitelja i stradalnika iz Domovinskog rata, Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2016. godine usvojila Program za provođenje preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata - pilot projekt za 2016. godinu. Za nositelje Programa određeni su Ministarstvo hrvatskih branitelja i Ministarstvo zdravstva, a za sudionike u provedbi Opća županijska bolnica Vukovar i bolnica hrvatskih veterana i Opća županijska bolnica Vinkovci te Hrvatski zavod za javno zdravstvo, u dijelu stvaranja baze podataka o zdravstvenom stanju osoba koje su pristupile preventivnom sistematskom pregledu i provođenja analize dobivenih podataka. Pilot projekt se provodio su razdoblju od 17. listopada do 31. prosinca 2016. godine, a u navedenom razdoblju pregledana su 823 hrvatska branitelja.

Sukladno zaključcima i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo navedenim u Izvješću o rezultatima provedbe Programa za provođenje preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata - pilot projekta za 2016. godinu, koji je temelju dostavljene medicinske dokumentacije izvršio obradu podataka o zdravstvenom stanju pregledanih te predložio da se s pregledima nastavi i u 2017. godini, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 9. veljače 2017. godine Zaključkom usvojila Program provođenja preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske za 2017. godinu.

U 2017. godini preventivni sistematski pregledi provodili su se u 29 općih i županijskih bolnica i kliničkih bolničkih centara, s kojima su potpisani sporazumi o suradnji na provođenju Programa za područja pojedinih županija te su temeljem istih bolnice do 31. prosinca 2017. godine osigurale uslugu obavljanja 16 670 preventivnih sistematskih pregleda za hrvatske branitelje.

U preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo navedenim u Izvješću o rezultatima provedbe Programa za provođenje preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske u 2017. godini navodi se da je po završenom preventivnom sistematskom pregledu 46,5% onih koji su se odazvali na pregled dobilo preporuku provođenja dodatnih dijagnostičkih pretraga. Preporuku pregleda/kontrole/daljnijeg tretmana specijaliste dobilo je 47,4% od onih koji su se odazvali na pregled, preporuke o promijeni životnog stila dobilo je 43% onih koji su se odazvali na pregled, dok je kod 5,8% hrvatskih branitelja utvrđeno da nije potreban daljnji dijagnostički postupak.

Temeljem gore navedenih rezultata vidljiva je potreba daljnjeg provođenja Programa u cilju prevencije i ranog otkrivanja onkoloških, kardiovaskularnih i drugih kroničnih nezaraznih bolesti odnosno ukupne zaštite i očuvanja zdravlja hrvatskih branitelja.

U Programu preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2018. godinu predlažemo da se pregledi organiziraju za hrvatske branitelje koji su u borbenom sektoru u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali više od 300 dana te

hrvatske branitelje u teškoj novčano-materijalnoj i zdravstvenoj situaciji, ako navedeno pravo ne ostvaruju po drugoj osnovi.

Temeljem Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2018. godinu sklopit će se pojedinačni sporazumi o suradnji između Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva zdravstva, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, općih i županijskih bolnica te kliničkih bolničkih centara s područja cijele Republike Hrvatske kojima će se definirati uvjeti provedbe, trajanje te uvjeti i način plaćanja usluga.

Sredstva za provedbu Programa osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. godinu, razdjel 041 Ministarstvo hrvatskih branitelja A754011 „Poboljšanje kvalitete življenja za obitelj HB i HRVI“, račun 3237 u iznosu od 17.800.000,00 kuna, što je uz prosječnu cijenu od 790 kuna pojedinačno dostatno za pregled 22 000 hrvatskih branitelja.

Predlaže se Vladi Republike Hrvatske donošenje Zaključka kojim se usvaja Program preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2018. godinu.

Predloženim Zaključkom ujedno se zadužuju ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved i ministar zdravstva prof. dr. sc. Milan Kujundžić za provođenje navedenog Programa.

***PROGRAM PREVENTIVNIH
SISTEMATSKIH PREGLEDA
HRVATSKIH BRANITELJA
IZ DOMOVINSKOG RATA
ZA 2018. GODINU***

Zagreb, 8. siječnja 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	str. 2
2. DOSADAŠNJA ISKUSTVA I SUDIONICI U PROVEDBI PROGRAMA PREVENTIVNIH SISTEMATSKIH PREGLEDA	str.4
3. IZVJEŠĆE HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO O REZULTATIMA PROVEDBE PROGRAMA I PREPORUKE ZA DALJNJE DJELOVANJE.....	str. 5
4. PROVEDBA PROGRAMA PREVENTIVNIH SISTEMATSKIH PREGLEDA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA ZA 2018. GODINU	str.12
5. ANALIZA DOBIVENIH REZULTATA, SURADNJA MINISTARSTVA HRVATSKIH BRANITELJA, MINISTARSTVA ZDRAVSTVA I HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTO.....	str.13
6. ZAKLJUČAK.....	str.15

1. UVOD

U strategiji javnog zdravstva Republike Hrvatske, kao i u većini javnozdravstvenih strategija drugih zemalja, veterani predstavljaju vulnerabilnu skupinu koja zaslužuje posebnu pozornost, zbog dugotrajnih i teških posljedica proizašlih iz ratnog stradanja.

Uz dosadašnju problematiku hrvatskih ratnih vojnih invalida s najtežim stupnjem oštećenja organizma temeljem ranjavanja, ozljeda ili oboljenja, s obzirom na starenje populacije, zdravstveni problemi hrvatskih branitelja postaju sve izraženiji, a posebno kod onih branitelja koji su duže vremensko razdoblje bili izloženi traumatskim događajima i onih nezaposlenih koji se nalaze i u teškoj novčano-materijalnoj situaciji.

Kao jedno od ključnih područja skrbi za populaciju hrvatskih branitelja u ovom mandatnom razdoblju izdvojena je briga o zdravlju hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata s posebnim naglaskom na potrebu osiguranja preventivnih programa za one bolesti koje su se pokazale vodećim uzrocima smrtnosti i pobola.

Paralelno, uz provedbu preventivnih programa, a s obzirom na rezultate i preporuke za najugroženije skupine pristupilo se i donošenju Nacionalne strategije za zaštitu i očuvanje zdravlja hrvatskih branitelja i stradalnika iz Domovinskog rata. Stručni timovi uključeni u izradu Strategije kao ključne izdvojili su sljedeće ciljeve: potrebu poboljšanja ukupne kvalitete života hrvatskih branitelja i stradalnika iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, smanjenje stope pobola i smrtnosti hrvatskih branitelja, dostupnost i bolju kvalitetu zdravstvenih usluga za braniteljsku populaciju unutar postojećeg zdravstvenog sustava te razvijanje akcijskog plana palijativne skrbi za braniteljsku populaciju. Za ostvarenje postavljenih ciljeva određene su i konkretne mjere koje uključuju promoviranje zdravog načina života s ciljem smanjenja čimbenika rizika, osiguranje boljeg sustava informiranja braniteljske populacije o zdravom življenju i prevenciji najčešćih bolesti, dodatnu edukaciju zdravstvenih djelatnika o rizičnim faktorima unutar braniteljske populacije te važnost ranog otkrivanja bolesti kao i što ranijeg početka liječenja.

2. DOSADAŠNJA ISKUSTVA I SUDIONICI U PROVEDBI PROGRAMA PREVENTIVNIH SISTEMATSKIH PREGLEDA

Temeljem smjernica stručnih timova angažiranih na donošenju Nacionalne strategije za zaštitu i očuvanje zdravlja hrvatskih branitelja i stradalnika iz Domovinskog rata, Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2016. godine usvojila Program za provođenje preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata - pilot projekt za 2016. godinu. Za nositelje Programa određeni su Ministarstvo hrvatskih branitelja i Ministarstvo zdravstva, a za sudionike u provedbi Opća županijska bolnica Vukovar i bolnica hrvatskih veterana i Opća županijska bolnica Vinkovci, u dijelu osiguranja usluge obavljanja preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja te Hrvatski zavod za javno zdravstvo, u dijelu stvaranja baze podataka o zdravstvenom stanju osoba koje su pristupile preventivnom sistematskom pregledu i provođenja analize dobivenih podataka.

S provođenjem preventivnih sistematskih pregleda započelo se na području Vukovarsko-srijemske županije radi specifičnosti iste s obzirom na broj hrvatskih branitelja na tom području i količinu pretrpljenih razaranja i trauma, a Pilot projekt se provodio u razdoblju od 17. listopada do 31. prosinca 2016. godine. U navedenom razdoblju ukupno su pregledana 823 hrvatska branitelja, od čega 575 u Općoj županijskoj bolnici Vukovar i bolnici hrvatskih veterana i 248 u Općoj županijskoj bolnici Vinkovci.

Sukladno zaključcima i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo navedenim u Izvješću o rezultatima provedbe Programa za provođenje preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata-pilot projekta za 2016. godinu, koji je temelju dostavljene medicinske dokumentacije izvršio obradu podataka o zdravstvenom stanju pregledanih te predložio da se s pregledima nastavi i u 2017. godini, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 9. veljače 2017. godine Zaključkom usvojila Program provođenja preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske za 2017. godinu.

S provedbom Programa na području cijele Republike Hrvatske započelo se tijekom ožujka i travnja 2017. godine u 29 općih i županijskih bolnica i kliničkih bolničkih centara, potpisivanjem sporazuma o suradnji. Sporazumima je dogovorena suradnja na provođenju Programa za područja pojedinih županija te su temeljem istih opće i županijske bolnice, kao i klinički bolnički centri osigurali raspoložive termine i uslugu obavljanja preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja. Prema dostavljenim podacima zdravstvenih ustanova (na dan 8. siječnja 2018. godine) do 31. prosinca 2017. godine pregledano je 16 670 hrvatskih branitelja.

3. IZVJEŠĆE HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO O PROVEDBI PROGRAMA, ZAKLJČCI I PREPORUKE ZA DALJNJE DJELOVANJE

Sukladno obvezama definiranim sporazumom o suradnji, Hrvatski zavod za javno zdravstvo izradio je bazu podataka o zdravstvenom stanju osoba koje su pristupile preventivnom sistematskom pregledu te proveo analizu dobivenih podataka. U Izvješću o rezultatima provedbe Programa od 1. prosinca 2017. godine, dostavljenog od strane Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo obrađeni su podaci za ukupno 10035 osoba, za koje je do gore navedenog datuma zaprimljena medicinska dokumentacija, a prema niže navedenoj raspodjeli po bolnicama u kojima je pregled izvršen:

Opća bolnica/županijska bolnica/klinički bolnički centar	Broj pregledanih
Opća bolnica Bjelovar	508
Županijska bolnica Čakovec	216
Opća bolnica Dubrovnik	241
Opća bolnica Gospić	660
Opća bolnica Karlovac	410
KBC Rijeka	127
KBC Split	538
KBC Zagreb	1001
KBC Sestre Milosrdnice	349
KBC Osijek	361
KB Sveti Duh Zagreb	237
Opća i veteranska bolnica „Hrvatski ponos“ Knin	111
Opća bolnica Našice	390
Opća bolnica i bolnica branitelja Domovinskog rata Ogulin	270
Neuropsihijatrijska bolnica Dr. Ivan Barbot Popovača	219
Opća županijska bolnica Požega	292
Opća bolnica Pula	280
Opća bolnica „Dr. Ivo Pedišić“ Sisak	345
Opća bolnica „Dr. Josip Benčević“ Slavonski Brod	828
Opća bolnica Šibensko - kninske županije	294
Opća bolnica Varaždin	138
Opća bolnica Virovitica	245
Opća županijska bolnica Vukovar i bolnica hrvatskih veterana	945
Opća županijska bolnica Vinkovci	
Opća bolnica Zadar	1030
Ukupno	10035

Od navedenog broja hrvatskih branitelja pregledano je 9546 (95,2%) osoba muškog spola te 489 (4,8%) žena. Prema dobnim skupinama zabilježena je slijedeća raspodjela:

Rođeni od 1920. -1940. godine = 93 osobe (0,9%)

Rođeni od 1941. – 1950. godine = 760 osoba (7,6%)

Rođeni od 1951. – 1960. godine = 3258 osoba (32,5%)

Rođeni od 1961.-1970. godine = 4789 osoba (47,7 %)

Rođeni nakon 1971. godine = 1131 osoba (11,3%).

Kod 4 osobe u povijesti bolesti nije navedena godina rođenja, kao ni OIB.

Ovom analizom obrađeni su podaci o povijesti bolesti i to prema:

a) obiteljskoj anamnezi

b) osobnoj anamnezi

c) navikama (pušenje i konzumacija alkohola)

d) zdravstvenom statusu, uključujući tjelesnu težinu, puls i tlak

e) nalazima u okviru učinjenih pretraga (EKG, RTG srca i pluća, UZV abdomena, UZV dojki, ginekološki pregled, ergometrija)

f) morbiditetu navedenom u povijesti bolesti

g) rezultatima psiholoških testiranja

h) preporukama danim hrvatskim braniteljima nakon provedenog preventivnog sistematskog pregleda

Ad a) Obiteljska anamneza

Kod 3414 osoba (34% hrvatskih branitelja koji su se odazvali na preventivni sistematski pregled) u povijesti bolesti nisu navedeni podaci o obiteljskoj anamnezi tj. bolestima zabilježenim u obitelji. Kod 2505 osoba (37,8% od broja hrvatskih branitelja kod kojih je specificiran podatak o obiteljskoj anamnezi) nema ozbiljnijih bolesti u obiteljskoj anamnezi, dok kod 4116 osoba (62,2% od broja hrvatskih branitelja kod kojih je specificiran podatak o obiteljskoj anamnezi) u obiteljskoj anamnezi imaju određene ozbiljniju patologiju, pri čemu su najčešće navedene bolesti kardiovaskularnog sustava i maligne bolesti.

Ad b) Osobna anamneza

Kod 4762 hrvatska branitelja (47,4%) u osobnoj anamnezi postoje određene bolesti, pri čemu su najčešće navedene bolesti kardiovaskularnog sustava. Među bolestima kardiovaskularnog sustava najčešća je hipertenzija (I10-I15) koja je zabilježena kod 2114 osoba (21%) , dok su ishemične bolesti srca (I20-125) navedene u osobnoj anamnezi 258 osoba (2,6%). Posttraumatski stresni poremećaj (F43.1, F62.0) zabilježen je kod 507 hrvatskih branitelja (5% koji su se odazvali na pregled). Malignu bolest u osobnoj anamnezi ima 127 osoba (1,2%).

Ad c) Navike

Od životnih navike u povijestima bolesti navodili su se podaci o pušenju i konzumaciji alkohola.

Među hrvatskim braniteljima koji su se odazvali na pregled puši njih 3478 (37,5% od onih kod kojih je specificiran podatak o pušenju), dok njih 5789 ne puši (62,5% od onih kod koji je specificiran podatak o pušenju) od čega je 327 bivših pušača. Podatak o pušenju nije naveden u 768 (7,6%) povijesti bolesti.

Alkohol ne konzumira 6013 osoba (66,7% od onih kod koji je specificiran podatak o konzumaciji alkohola), od čega je 28 apstinenata, dok 2998 (33,3% od onih kod koji je specificiran podatak o konzumaciji alkohola) konzumira alkohol u različitim količinama i učestalosti. Podatak o konzumaciji alkohola nije naveden u 1024 (10,2%) povijesti bolesti.

Ad d) Zabilježeni status presens

Kod 5669 osoba (56,4%) nisu zabilježena odstupanja u statusu presensu. Određena odstupanja zabilježena su kod 1084 osobe (10,8%), pri čemu je na vodećem mjestu zabilježenih odstupanja pretilost. Kod 1461 osobe (18,9% od onih kod kojih je mjerena visina i težina) zabilježen je indeks tjelesne mase (ITM) do 25 (idealna tjelesna težina), kod 3599 osoba (46,6 % od onih kod kojih je mjerena visina i težina) je ITM od 25-30 (prekomjerna tjelesna težina), dok je 2666 hrvatskih branitelja (34,5% od onih kod kojih je mjerena visina i težina) pretilo, te ima ITM je veći od 30. Kod 2309 osoba (23%) nisu navedeni podaci o tjelesnoj težini i visini i ITM-u.

Od statusa se u povijesti bolesti navode podaci o puls i krvnom tlaku. Kod 2016 osoba (50,2% od onih kojima je mjeran puls) zabilježeni je puls od 60-70 otkucaja u minuti, kod 1200 osoba (29,8% od onih kojima je mjeran puls) puls je bio od 71-80, kod 712 (17,7 % od onih kojima je mjeran puls) puls je bio od 81-100, dok kod 92 (2,3 % od onih kojima je mjeran puls) zabilježeni je puls veći od 101 otkucaj u minuti. Podatak o puls nije naveden u 6014 povijesti bolesti (60%). Kod 3239 osoba (77,5% od onih kod kojih je mjeran tlak) sistolički tlak je od 100-140, dok je kod 939 (22,5 % od onih kod kojih je mjeran tlak) viši od 140 mm/Hg. Kod 2666 osoba (63,8% od onih branitelja kod kojih je mjeran tlak) dijastolički tlak je 60-80, kod 998 osoba (23,9% od onih kod kojih je mjeran tlak) je od 81-90, kod 419 osoba (10,1% od onih kod kojih je mjeran tlak) je od 91-100 dok je kod 93 osobe (2,2% od onih kod kojih je mjeran tlak) dijastolički tlak viši od 100 mm/Hg. Podatak o tlaku nije naveden u 5857 (58,3%) povijesti bolesti.

Ad e) Nalazi u okviru učinjenih pretraga

U sklopu preventivnog sistematskog pregleda rađene su slijedeće pretrage: EKG, RTG srca i pluća, UZV abdomena, ergometrija, laboratorijske pretrage, te su kod žena uz navedeno dodatno rađeni UZV dojki te ginekološki pregled, s napomenom da sve bolnice nisu radile sve od navedenih pretraga.

EKG – Kod 7687 osoba (79% od onih kod kojih je rađen EKG) nema odstupanja u EKG-u. Određena odstupanja zabilježena su kod 2039 osoba (21 % od onih kod kojih je rađen EKG), dok podatak o EKG-u nije naveden u 309 (3,1%) povijesti bolesti.

RTG srca i pluća – Kod 7944 osoba (82,4% od onih kod kojih je rađen RTG) nema odstupanja u RTG nalazu srca i pluća. Određena odstupanja postoje kod 1699 osoba (17,6% od onih kod kojih je rađen RTG), dok podatak o RTG-u srca i pluća nije naveden u 392 (3,9 %) povijesti bolesti.

UZV abdomena – Kod 5774 osoba (59,2% od onih kod kojih je rađen UZV) nema odstupanja u nalazu. Određena odstupanja postoje kod 3964 osobe (40,8% od onih kod kojih je rađen UZV), dok podatak o UZV abdomena nije naveden u 297 povijesti bolesti (3%).

UZV prostate – Kod 4687 osoba (81% do sada kod kojih je rađena ova pretraga) nalaz je bio uredan, dok kod 1089 osoba (19% od onih kod kojih je rađena ova pretraga) postoji patološki nalaz.

UZV dojke – Uredan nalaz je bio kod 286 žena (72% od onih kod kojih je rađen UZV dojke), dok je kod 111 žena (28% od onih kod kojih je rađen UZV dojke) bilo određenih odstupanja od normalnog nalaza. Kod 92 povijesti bolesti (18,8%) nije naveden podatak o UZV dojke.

Ginekološki nalaz – Uredan nalaz ginekološkog pregleda bio je kod 263 žene (85,7% od onih kod kojih je rađen ginekološki pregled), dok su kod njih 44 (14,3%) utvrđena određena odstupanja. Kod 182 povijesti bolesti (37,2%) nije naveden nalaz ginekološkog pregleda ili isti nije rađen.

Laboratorijski nalazi

Enzimi – Uredne nalaze enzima ima 4513 osoba (82% (37,2%) kod kojih je rađena ova pretraga), dok određena odstupanja/patološki nalaz postoje kod 992 osobe (18% od onih kod kojih je rađena ova pretraga).

Jetrene probe - Uredne jetrene probe ima 5734 osobe (89,3% od onih kod kojih je rađena ova pretraga), dok određena odstupanja/patološki nalaz postoje kod 687 osoba (10,7% od onih kod kojih je rađena ova pretraga).

Kompletna krvna slika – Urednu kompletnu krvnu sliku ima 5783 osobe (89,7% od onih kod kojih je rađena ova pretraga), dok određena odstupanja/patološki nalaz postoje kod 666 osoba (10,3% od onih kod kojih je rađena ova pretraga).

Sedimentacija – Urednu sedimentaciju ima 5860 osoba (94% od onih kod kojih je rađena ova pretraga), dok određena odstupanja/patološki nalaz postoje kod 366 osoba (6% od onih kod kojih je rađena ova pretraga).

Glukoza u krvi – Urednu razinu glukoze u krvi ima 4950 osoba (77,7% od onih kod kojih je rađena ova pretraga), dok su određena odstupanja/patološki nalaz zabilježena kod 1417 (22,3% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga) branitelja.

Ad f) Dijagnoze (utvrđene ili je postavljena sumnja na preventivnom pregledu)

Tijekom preventivnih sistematskih pregleda postavljena je sumnja ili je utvrđeno slijedeći broj novootkrivenih bolesti i stanja*:

Novootkrivene bolesti/stanja ili postavljena sumnja (MKB 10 šifra i naziv)	Broj osoba
A46	1
B67 - ehinokokoza	1
C34 – zloćudna novotvorina dušnika	5
C49.3 – zloćudna novotvorina vezivnog i mekog tkiva prsnog koša	1
C61 – zloćudna novotvorina prostate	5
C64 – zloćudna novotvorina bubrega	2
C78- sekundarna zloćudna novotvorina dišnih organa	3
C91.1 – kronična limfocitna leukemija	1
D04 – karcinom in situ kože	2
D07 – karcinom in situ spolnih organa	1
D13 –dobroćudna novotvorina probavnih organa	9
D14.3- Dobroćudna novotvorina pluća	2
D17.2 – dobroćudna novotvorina kože	1
D18 – Hemangiom i limfangiom	11
D21- Dobroćudne novotvorine vezivnog tkiva	1
D22 – melanocitni madež	2
D23 – dobroćudna novotvorine kože	1
D24 – dobroćudna novotvorina dojke	1
D29.2 – dobroćudna novotvorina muškog spolnog organa	3
D30 - dobroćudna novotvorine mokraćnih organa	46
D35 - dobroćudna novotvorina endokrinih organa	2
D37 – novotvorina usne šupljine nesigurne prirode	5
D38 – novotvorina dišnih puteva nesigurne prirode	6
D41 – novotvorina mokraćnih organa nesigurne prirode	5
D44.1 – novotvorina nadbubrežne žlezde nesigurne etiologije	2
D48 –ostale novotvorine nesigurne prirode	1
D50-D53 – nutritivne anemije	33
D60-D64 – aplastične i ostale anemije	24
D65-D69 –poremećaji koagulacije, purpura i ostala hemoragijska stanja	18
D73- Bolesti slezene	1
D75 – ostale bolesti krvi i krvotvornih organa	8

D86.0 - sarkoidoza	1
E00-E07 – poremećaji štitnjače	105
E10- E14 – šećerna bolest	288
E32 – bolesti timusa	1
E 66 - pretilost	48
E70 – E90 poremećaji metabolizma (hiperlipidemije)	1126
F10.2 – Duševni poremećaji uzrokovani alkoholom	7
F17 - Duševni poremećaji uzrokovani duhanom	2
F32, F33 – depresivne epizode	10
F40- F48 – neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji	52
F50-F59 – Poremećaji hranjenja i ostali sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike	3
F60-F69 – poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih	7
G40- Epilepsija	4
G44 - glavobolje	4
G45- prolazni ishemijski cerebralni napad	1
G47 – poremećaji spavanja	3
G50-G59 – poremećaji živaca, živčanih korjenova i pleksusa	2
G62 - polineuropatije	2
H00-H54 – poremećaji vida	4
H82 – vertiginozne smetnje	1
H91.94 – oštećenje sluha	1
I05-I09 kronične reumatske bolesti srca	2
I10-I15 – hipertenzivne bolesti	552
I20-I25 – ishemične bolesti srca	68
I27 – plućna bolest srca	2
I30-I52 – ostali oblici srčane bolesti	105
I60-I69 – cerebrovaskularne bolesti	5
I70- I79 – bolesti arterija, arteriola i kapilara	22
I80-I89 – bolesti vena, limfnih žila i limfnih čvorova	10
J18 - pneumonija	9
J30 – vazomotorni i alergijski rinitis	8
J40-J47 – kronične bolesti donjeg dišnog sustava (astma, KOPB)	123
J84 – intersticijska plućna bolest	2
J90-J99 – bolesti pleure i druge plućne bolesti	9
K20-K31 – bolesti jednjaka, želuca i dvanaesnika	74
K40-K46 – Hernije	13
K55-K63 – ostale bolesti crijeva	8
K66 – bolest potrbušnice	1
K70-K77 – bolesti jetre	508
K80-K87 – bolesti žučnjaka, žučovoda i gušterače	162
K92 – ostale bolesti probavnog sustava	5
L40 - psorijaza	3
M05-M14 - upalne poliartropatije	7
M15 – M19 - artroze	10

M40-M54 - dorzopatije	62
N00-N08 – glomerulske bolesti	2
N10-N16 –tubulointersticijske bolesti bubrega	7
N17-N19 – bubrežna insuficijencija	43
N20 – kamenac bubrega i uretre	47
N25-N29 – drugi poremećaji bubrega i uretre	117
N30-N39 – druge bolesti urinarnog sustava	31
N40 – hiperplazija prostate	265
N64 – drugi poremećaji dojke	1
R00-R09 – simptomi i znakovi koji se odnose na cirkulacijski i dišni sustav	19
R10-R19 - simptomi i znakovi koji se odnose na probavni sustav i abdomen	15
R25 – abnormalni nevoljni pokreti	1
R30-R39 - simptomi i znakovi koji se odnose na urinarni sustav	15
R70-R79 – abnormalni nalazi kod krvnih pretraga	88
R80-R82 - abnormalni nalazi kod pretraga mokraće	15
R83-R89 – ostali abnormalni nalazi kod pretraga tjelesnih tekućina	2

Napomena:

**Obzirom da se ovaj podatak nije bilježio od početka provedbe preventivnih sistematskih pregleda na način da se to može utvrditi, postotak je moguće i veći.*

Ad h) Preporuke

Po završenom preventivnom sistematskom pregledu hrvatski branitelji su dobili određene preporuke. 4665 osoba (46,5% od onih koji su se odazvali na pregled) dobilo je preporuku provođenja dodatnih dijagnostičkih pretraga. Preporuka pregleda/kontrole/daljnijeg tretmana specijaliste dobilo je 4752 osoba (47,4% od onih koji su se odazvali na pregled), preporuke o promijeni životnog stila dobilo je 4315 osoba (43% od onih koji su se odazvali na pregled), dok je kod 580 osoba (5,8% od onih koji su se odazvali na pregled) branitelja utvrđeno da nije potreban daljnji dijagnostički postupak.

Sukladno zaključcima i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo navedenim u Izvješću o rezultatima provedbe Programa za provođenje preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske u 2017. godini vidljivo je da je potrebno daljnje provođenje Programa u cilju zaštite i očuvanja zdravlja hrvatskih branitelja, prevencije i ranog otkrivanja onkoloških, kardiovaskularnih i drugih kroničnih nezaraznih bolesti.

Sukladno navedenome, pristupilo se izradi Programa za provođenje preventivnih sistematskih pregleda za 2018. godinu, koji obuhvaća isti panel pregleda za ostale kategorije hrvatskih branitelja.

4. PROVEDBA PROGRAMA PREVENTIVNIH SISTEMATSKIH PREGLEDA ZA 2018. GODINU

Provedbom preventivnih sistematskih pregleda za populaciju koja je sudjelovala u ratu duži vremenski period i koja je duže razdoblje bila izložena traumatskim događajima, osigurat će se dodatne zdravstvene usluge s dugoročnim ciljem smanjenja stope pobola i smrtnosti hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Za nositelje Programa određuju se Ministarstvo hrvatskih branitelja i Ministarstvo zdravstva, a za sudionike u provedbi opće i županijske bolnice i klinički bolnički centri u dijelu osiguranja usluge obavljanja preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja te Hrvatski zavod za javno zdravstvo u dijelu stvaranja baze podataka o zdravstvenom stanju osoba koje su pristupile preventivnom sistematskom pregledu i provođenja analize dobivenih podataka.

CILJ: Cilj Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja za 2018. godinu je što ranije otkrivanje onkoloških, kardiovaskularnih i drugih kroničnih nezaraznih bolesti.

Tijekom 2018. godine osigurat će se provedba pregleda za hrvatske branitelje koji su u borbenom sektoru u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali više od 300 dana te hrvatske branitelje u teškoj novčano-materijalnoj i zdravstvenoj situaciji, ako navedeno pravo ne ostvaruju po drugoj osnovi.

PROVEDBA: Ministarstvo hrvatskih branitelja i Ministarstvo zdravstva zadužuju se za izradu i sklapanje sporazuma o suradnji na provedbi Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2018. godinu s općim i županijskim bolnicama, kliničkim bolničkim centrima i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo. Sporazumima o suradnji potrebno je osigurati obavljanje usluge preventivnih sistematskih pregleda za točno određeni broj pripadnika ciljane skupine hrvatskih branitelja s područja svake županije, dinamikom koju će za provedbu ovog Programa posebno odrediti svaka zdravstvena ustanova.

Opće i županijske bolnice i klinički bolnički centri u razdoblju od veljače do prosinca 2018. godine zadužuju se osigurati dovoljan broj termina za obavljanje preventivnih sistematskih pregleda ciljane skupine hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, prema popisima dostavljenim od Ministarstva hrvatskih branitelja.

Sukladno rezultatima i preporukama specijalista preventivni sistematski pregledi u 2018. godini obuhvaćat će sljedeće preglede: laboratorijske pretrage koje uključuju KKS, SE, AST, ALT, urea, kreatinin, lipidogram, urin-kvalitativna analiza te EKG srca, RTG pluća u oba smjera, ultrazvuk abdomena, ultrazvuk prostate za muškarce, ultrazvuk dojke i ginekološki pregled za žene, specijalistički pregled interniste, psihološko testiranje te psihijatrijska obrada (prvi pregled) prema indikacijama.

Ministarstvo hrvatskih branitelja će u suradnji sa zdravstvenim ustanovama odrediti dinamiku pregleda te sukladno službenim evidencijama, započeti sa slanjem pisanih poziva hrvatskim braniteljima koji su u 2018. godini određeni kao ciljane skupina. Ministarstvo hrvatskih branitelja će u svojim ustrojstvenim jedinicama u svim županijama odrediti koordinate za provedbu sistematskih pregleda hrvatskih branitelja, koji će zainteresiranim osobama iz ciljane skupine osigurati dobivanje svih informacija vezanih uz provedbu Programa te u suradnji s koordinatorima za hrvatske branitelja imenovanim u svakoj pojedinoj zdravstvenoj ustanovi definirati i koordinirati termine pregleda.

Procjenjuje se da će od veljače do prosinca 2018. godine opće i županijske bolnice i klinički bolnički centri osigurati termine za preventivne sistematske preglede za ukupno 22.000 hrvatskih branitelja.

ROK PROVEDBE: Od siječnja do prosinca 2018. godine.

PREDVIĐENA SREDSTVA: Financijska sredstva su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. razdjel 041 Ministarstvo hrvatskih branitelja, na aktivnosti A 754011 „Poboljšanje kvalitete življenja za obitelj HB i HRVT“, na računu 3721 „Naknade građanima i kućanstvima u novcu“ u iznosu od 17.600.000,00 kn.

5. ANALIZA DOBIVENIH REZULTATA, SURADNJA MINISTARSTVA HRVATSKIH BRANITELJA, MINISTARSTVA ZDRAVSTVA I HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

CILJ: Temeljem rezultata istraživanja te preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo navedenim u izvješćima o rezultatima provođenja Programa preventivnih sistematskih pregleda za prethodna razdoblja kreira se panel usluga koje će biti obuhvaćene preventivnim sistematskim pregledima u cilju što ranijeg

otkrivanja onkoloških, kardiovaskularnih i drugih nezaraznih bolesti odnosno onih bolesti koje su se pokazale najčešćima u populaciji hrvatskih branitelja.

Organizacija preventivnih sistematskih pregleda za populaciju hrvatskih branitelja omogućit će definiranje faktora rizika i rizičnog ponašanja u navedenoj populaciji, a otkrivanjem bolesti u što ranijoj fazi pospješiti mogućnost izlječenja.

Jedan od ciljeva provedbe Programa, koji će se posebno razraditi u Nacionalnoj strategiji za zaštitu i očuvanje zdravlja hrvatskih branitelja, je i motiviranje hrvatskih branitelja na aktivno sudjelovanje u očuvanju, unapređenju i kontroli svog zdravlja. Čineći javno dostupnim rezultate istraživanja u suradnji s Ministarstvom zdravstva i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, stručnjacima iz različitih područja medicine osigurati će se provedba javnozdravstvene kampanje kojom će se motivirati hrvatske branitelje i upozoriti ih na potrebi očuvanja, unapređenja i kontrole zdravlja.

PROVEDBA: Zdravstvene ustanove će prilikom provedbe preventivnog sistematskog pregleda od svakog hrvatskog branitelja zatražiti pisanu izjavu kojom pregledani daju suglasnost da se medicinski nalazi i potrebni podaci, a sukladno propisima iz područja zaštite osobnih podataka, dostave na obradu Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo. Hrvatski zavod za javno zdravstvo će na temelju medicinske dokumentacije prikupljene preventivnim sistematskim pregledima izvršiti statističku obradu i analizu podataka prikupljenih preventivnim sistematskim pregledima, osigurati stvaranje jedinstvene baze podataka o zdravstvenom stanju hrvatskih branitelja, a Ministarstvu hrvatskih branitelja i Ministarstvu zdravstva dostaviti posebno Izvješće o dobivenim rezultatima koji će između ostalog sadržavati i razdvojene podatke o morbiditetu hrvatskih branitelja prije dolaska na preventivni sistematski pregled od podataka o utvrđenim bolestima i stanjima tijekom samog pregleda.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo zadužuje se da izvješća o rezultatima dobivenim provedenim pregledima objavi u Hrvatskom zdravstveno-statističkom ljetopisu.

Nakon provedene analize rezultata dobivenih provođenjem Programa preventivnih sistematskih pregleda i temeljem podataka o utvrđenim bolestima i stanjima, Hrvatski zavod za javno zdravstvo u izvješću će navesti i preporuke temeljem kojih će se, u suradnji sa zdravstvenim stručnjacima različitih grana medicine, predlagati daljnje razvijanje programa za poboljšanje kvalitete življenja hrvatskih branitelja.

Posebnim sporazumima o suradnji na provedbi Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2018. godinu

regulirat će se obveze općih i županijskih bolnica i kliničkih bolničkih centara vezano za strukturiranje i dostavu podataka prema Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo te obveza Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o načinu vođenja evidencija zdravstvenih ustanova, strukturiranja podataka te rokovima dostave izvješća prema Ministarstvu hrvatskih branitelja i Ministarstvu zdravstva.

PREDVIĐENA SREDSTVA: Za provedbu znanstveno-istraživačkog dijela Programa osigurana su sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. godinu, razdjel 041 Ministarstvo hrvatskih branitelja A754011 „Poboljšanje kvalitete življenja za obitelj HB i HRVI “, račun 3237 u iznosu 200.000,00 kuna.

6. ZAKLJUČAK

Programom preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2018. godinu najugroženijim skupinama u populaciji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata omogućit će se pristup dodatnim uslugama zdravstvene skrbi u zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske usmjerenih na prevenciju onkoloških, kardiovaskularnih i drugih kroničnih nezaraznih bolesti. Organizacijom provedbe preventivnih sistematskih pregleda za populaciju koja je sudjelovala u ratu duži vremenski period i koja je duže razdoblje bila izložena traumatskim događajima dugoročno želimo pozitivno utjecati na smanjenje stope pobola i smrtnosti te poboljšanje ukupne kvalitete života hrvatskih branitelja.